TREFWOORDEN

Catalogus 34

Artistiek Bureau

BEURSKRACH

1

E. van Lidth de Jeude,
Rob Erkman's laatste liefde. Roman.

Amsterdam: A.J.G. Strengholt, [1930]. 206 x 156 mm. Verguld heellinnen. 180 p. Eerste druk. *Slijtage aan de band. Stiftstrepen op schutblad en pagina 9.* € 70

¶ Verrassende roman van schrijver-journalist E.J. van Lidth de Jeude (1890-1932) over de ondergang van de Amsterdamse handelaar Robert Erkman. Het boek speelt ten tijde van de beurskrach van 1929, die de crisisjaren inluidde. Snelle jongens, rijke Joden, prostituees… maar dan stort alles in.
Zeldzaam. Niet in de Nederlandse Centrale Catalogus.

2

Jeanne Reyneke van Stuwe,
„Krach". Roman uit de handelswereld.

Amsterdam: L.J. Veen, [1927]. 208 x 164 mm. Gedecoreerd heellinnen. Bandontwerp Theo Neuhuys. Twee delen in een band. 184; 192 p. Eerste druk. *Binnenwerk roestig.* € 30

¶ Vergeten Haagse roman van de veelschrijvende vrouw van Willem Kloos over de puissant rijke familie Baekelandt en hun International Mercantile Marine Company. De voor de hand liggende trefwoorden zijn: kindermeisje, kostschool, cocktail. Maar de Baekelandt-Bank gaat failliet en sleept vele bedrijven en particulieren mee in haar val. Ook persoonlijk ongeluk blijft de Baekelandts dan niet bespaard.

CATALOGUS

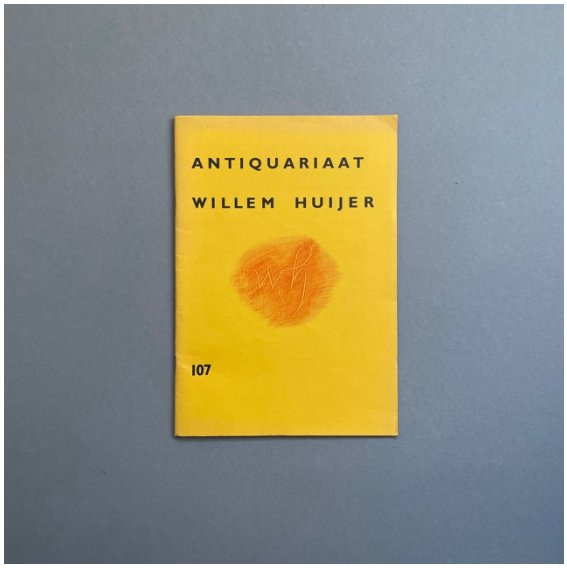

3

Catalogus eener merkwaardige verzameling van boeken en handschriften, waaronder verscheiden Werken met aantekeningen van den Heer Bilderdijk, in verschillende talen; voorts van eenige schilderijen; teekeningen […] alles nagelaten door wijle den wel edelen gestrengen heer M^{r}. Willem Bilderdijk […] verkocht […] op Maandag den 6^{den} Augustus 1832, en volgende dagen.

Amsterdam: J. Immerzeel, 1832. 223 x 138 mm. Verguld halfleder met gemarmerde sneden. (4), VI, 120 p. Met portret van Bilderdijk als frontispice. Eerste druk. *Leer wat geschaafd. Enkele bibliotheekstempels en contemporaine aantekeningen in de kantlijn (opbrengsten).* € 120

¶ Schaarse catalogus van de tweede veiling van divers bezit van Willem Bilderdijk (1765-1831). Verdeeld over ca. 2000 kavels zijn niet alleen boeken in alle soorten en maten, maar ook landkaarten, borduursels van mevrouw en voorwerpen zoals een loep, een wandelstok, een sigaarkoker en een buste van Homerus. Annotaties en opdrachten van Bilderdijk worden hier en daar in extenso geciteerd. Ook de auteursexemplaren van Bilderdijks boeken worden in varianten beschreven.
De eerste Bilderdijk-veiling had plaatsgevonden in 1797, op verzoek van Bilderdijks eerste echtgenote.

4

Catalogus 107. Uit de Bibliotheek van Jeroen Brouwers.

(Amsterdam: antiquariaat Willem Huijer), [1992]. 220 x 153 mm. Geniet. (36) p. Eerste druk. € 30

¶ Verkoopcatalogus met 627 nummers. De eerste 118 nummers zijn exemplaren uit de bibliotheek van Jeroen Brouwers, veelal exemplaren met opdracht van onder anderen Barnard, Claeys, De Coninck, Van Dis, Heeresma, Meijsing, Prick en De Vree. Andere exemplaren hebben door Brouwers aangebrachte onderstrepingen, aantekeningen, uitroeptekens en ezelsoren.
'De staat van deze boeken is niet bepaald te rangschikken onder de noemer "mint copy". Echter: andere charmes kleven deze boeken aan', aldus Huijer, die zijn catalogus uit eigen voorraad uitbreidde met nog eens drie Brouwers-rubrieken.

CATALOGUS (2)

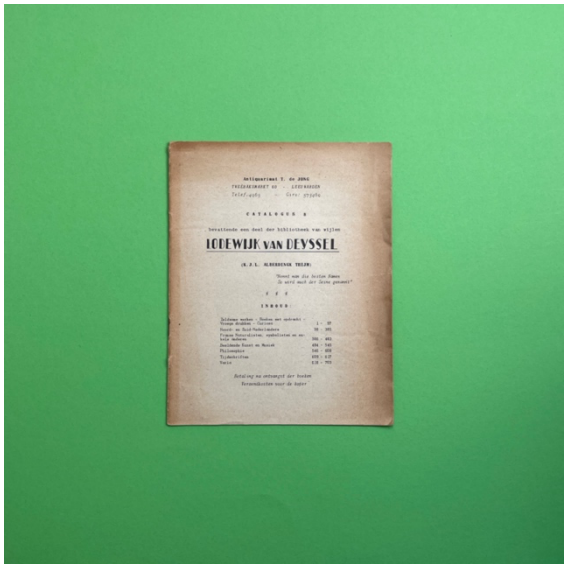

5

Catalogus 8 bevattende een deel der bibliotheek van wijlen Lodewijk van Deyssel.

Leeuwarden: Antiquariaat T. de Jong, [maart 1953]. 208 x 164 mm. Geniet. 16 p. Eerste druk. € 35

¶ Verkoopcatalogus met 703 nummers. De rubriek 'Zeldzame werken - Boeken met opdracht - Vroege drukken - Curiosa' bevat veel begeerlijke exemplaren van Boutens, Gorter en Hofker (*Gedachten en Verbeeldingen*: *fl.* 25,-) alsmede tegenwoordig zeer kostbare uitgaven van Jarry, Rimbaud en Schwob.

6

Books from the library of the late Anton van Duinkerken (W.J.M.A. Asselbergs[,] professor of literature at Nijmegen University).

Utrecht: J.L. Beijers, (april 1984). 210 x 147 mm. Geniet. 44 p. Met portret van Asselbergs als frontispice. Eerste druk. *Kreukjes.* € 15

¶ Veilingcatalogus met 239 nummers. Het betreft hier de boeken van Van Duinkerken/Asselbergs die geen plek vonden in het Letterkundig Museum of in het familiearchief. Bij deze boeken werd een voor de gelegenheid door Pam G. Reuter ontworpen ex libris gevoegd, dat op het omslag is afgebeeld.

7

Boekverkoping. Nederlandse en Vlaamse letterkunde en boekkunst. Een uitzonderlijke verzameling van oorspronkelijke uitgaven, opdracht-exemplaren, handschriften en brieven [met] onder andere ruim 300 werken uit de bibliotheek van wijlen Jan Greshoff.

Utrecht: J.L. Beijers, juni 1981. 252 x 176 mm. Ingenaaid. 72 p. Eerste druk. *Gebruikt.* € 20

¶ Veilingcatalogus met 659 nummers. Belangrijke opdrachtexemplaren aan Greshoff van Ter Braak, Elsschot, Du Perron, Van Nijlen en Van Schendel worden beschreven. De spectaculaire exemplaren en manuscripten van Couperus, Gezelle en Van Ostaijen waren het bezit van Henri Dirkx (1904-1980). Buijnsters, *Geschiedenis van de Nederlandse bibliofilie*: 'van grote kwaliteit […] De boeken en vooral de handschriften bereikten hoogten als op een Nederlandse veiling nog niet eerder was voorgekomen'. Dit exemplaar van de catalogus behoorde toe aan een medewerker van Beijers en bevat haar aantekeningen ten behoeve van de kijkdagen. Een los vouwblad met opbrengsten is bijgevoegd.

CATALOGUS (3)

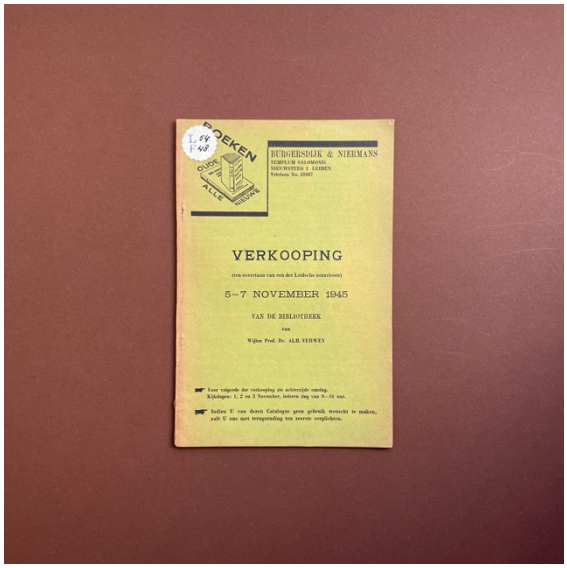

8

Catalogus eener belangrijke verzameling boeken. Grootendeels uit de letterkundige bibliotheek van wijlen Dr. Willem Kloos.

Den Haag: Van Stockum's Antiquariaat (J. Kuipers), 1952. 239 x 155 mm. Geniet. 88 p. Eerste druk. *Omslag deels wat verbruind.* € 45

¶ Veilingcatalogus van de omvangrijke bibliotheek van Kloos, nadat de Koninklijke Bibliotheek er eerst een greep van ongeveer duizend boeken uit had gedaan. Na 1624 (grote) kavels met boeken volgen nog tien diverse boekenkasten en -stellingen met dezelfde herkomst. Een flink deel van de literatuur van Kloos' tijdgenoten is overgeleverd in (ingenaaide) recensie-exemplaren, sommige met 'onfrissche omslagen' of 'met aant.'.

9

Verkooping van de bibliotheek van Wijlen Prof. Dr. Alb. Verwey.

Leiden: Burgersdijk & Niermans (Templum Salomonis), november 1945. 227 x 151 mm. Geniet, gelijmd. 32 p. Eerste druk. *Etiketje op omslag. Twee stempeltjes.* € 25

¶ Veilingcatalogus met 893 nummers. Door de summiere beschrijvingen geven boeken van (bevriende) tijdgenoten als Van Deyssel, Leopold, De Meester, Streuvels en Swarth zelden hun geheimen prijs. Na 404 nummers Nederlandsche Taal- en Letterkunde volgen diverse rubrieken met andere talen en dan onder meer 'Geschiedenis en Topographie van Nederland', 'Theologie - Philosophie' en 'Kunst - Recht-Economie'. Kort vóór de veiling namen de erven Verwey een flink aantal kavels terug: een opsomming ervan is gedrukt op de achterzijde van het omslag van deze catalogus.

COMMENTAAR

10

Chr. van Abkoude,
De Otters. Een padvindersgeschiedenis. (Naar het Engelsch). Geïllustreerd door O. Geerling.

Alkmaar: Gebr. Kluitman, 1912. 243 x 170 mm. Geïllustreerd heellinnen. 364, (8) p. Eerste druk. *Boekhandelsetiket op binnenzijde voorplat.* € 100

¶ Uniek exemplaar, vanaf het begin van het eerste hoofdstuk tot en met pagina 199 voorzien van overvloedig handgeschreven commentaar door een kritische onderwijzer of pedagoog. Aan het begin van zijn betoog blikt hij uitvoerig terug op zijn eigen jeugd, in het bijzonder het boomklimmen. Daarna bekritiseert hij deze padvindersgeschiedenis op vrijwel elke pagina. Zo maakt hij opmerkingen over de geloofwaardigheid van het verhaal ('Hoe is dat te verdedigen') en over het woordgebruik ('onze Hollandsche jongens gebruiken dergelijk uitgezochte woorden in alle geval niet'). Hier en daar richt hij zich in de kantlijn recht tot de lezer, niet zonder ironie ('Handige padvinder niet?!', 'Dat niet, dat nooit!!'). Meesterlijke marginalia, kortom.
De identiteit van de commentator is helaas niet bekend, maar uit bepaalde formuleringen, het gebruik van naamvallen en de oude spelling valt af te leiden dat hij het boek ergens in het interbellum moet hebben gelezen en beschreven.
Dit exemplaar heeft een Groningse provenance. Het ingeplakte boekhandelsmerkje is van H.J. Modderaar, die vanaf 1910 tot zijn onfortuinlijke dood in 1959 een boekhandel had op Oude Ebbingestraat 59. In 2008 dook dit exemplaar op bij het Groningse filiaal van De Slegte.

11

Erasmus van Rotterdam,
De lof der zotheid. Uit 't Latijn vertaald door F. van Hoogstraten.

Rotterdam: D. Bolle, [1909]. 163 x 118 mm. Karton. (4), 140 p. Vierde druk. *Boekblok iets los.* € 15

¶ Kort en bondig leesverslag en eindoordeel van vorige eigenaar in blauw potlood op de titelpagina: 'Niet te leezen zo vervloekt verveelend geschreeven! […] Is dat nu dat beroemde boek! […] O! O!'

DOOD KIND

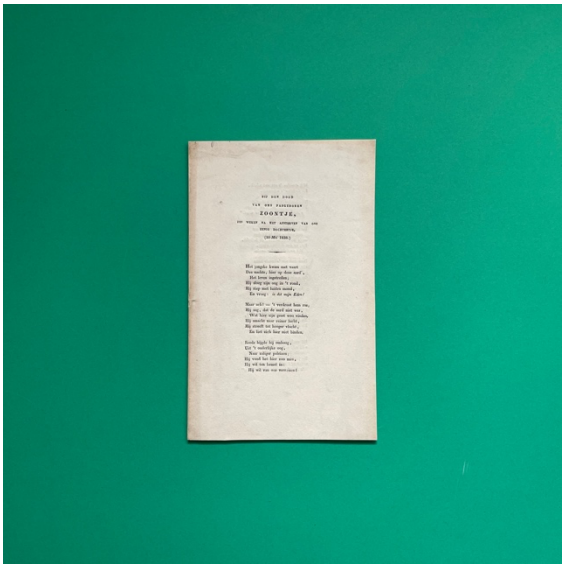

12

H.J. Royaards,
Bij den dood van ons pasgeboren zoontje, zes weken na het afsterven van ons eenig dochtertje. (30 Mei 1838.).

Zonder plaats: eigen beheer, 1838. 210 x 131 mm. Vouwblad. (4) p. Gedrukt in een beperkte oplage. Eerste druk. *Opnieuw afgesneden. Mogelijk ontbreekt een oorspronkelijk (blind) omslag.* € 30

¶ Elegie, in druk gedateerd: 'Meijenhagen, 4 Junij 1838'. Het zoontje ontmoet zijn zusje in de hemel. Herman Johan Royaards (1794-1854) was theoloog, kerkhistoricus en hoogleraar te Utrecht. Zijn poëtische oeuvre lijkt zich geheel te beperken tot (al dan niet afzonderlijk uitgegeven) lijkdichten, zoals *Klaagzang bij den vroegen dood mijner onvergetelijke gade, vrouwe H.J. Royaards* (1832), *Aan mijn vriend Suerman, bij het graf zijner eenige dochter* (1833) en *Bij het graf van Van Heusde* (1839). De familie Royaards gebruikte Meijenhagen in De Bilt als zomerhuis.

13

Boudewijn Büch,
Dood kind. Lamenti.

Amsterdam: De Arbeiderspers, (1982). 210 x 130 mm. Ingenaaid met flappen. 88 p. Eerste druk. *Zeer goed exemplaar.* € 60

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op de Franse titel: 'à Raymond | toegenegen | 28 VI 1982 | boudewijn büch'.
Het vers 'Grafschrift' is in druk opgedragen aan de nagedachtenis van 'B*, 1970-1976', het overleden zoontje van Büch dat, vele jaren later pas, een fictie bleek te zijn.

EENDAGSVLIEG

14

Edmond Yorin,
Etudes. Gedichten.

Amsterdam: P.N. van Kampen & Zoon, 1938. 198 x 131 mm. Halflinnen. 32 p. Eerste druk. € 35

¶ Opdracht van de auteur in zwarte inkt op het schutblad: 'Voor Dick en Julia [Cnossen-Hoorntje] | (last not least) | van hun vriend | Edmond | 16-10-'38'.
Met zeven knipsels van recensies van deze dichtbundel (onder anderen door H. Marsman).
Debuutbundel van Yorin, een auteur van wie nadien nooit meer iets werd vernomen.

15

M. Kaës,
Oxese. (Met een voorwoord door de auteur.)

Amsterdam: drukkerij K. Budde, (1959). 212 x 138 mm. Ingenaaid. (68) p. Eerste druk. *Rug verbruind.* € 35

¶ Met handgeschreven brief van de auteur, gedateerd '7/12 '59' en gesigneerd 'Jean', over onderhavige dichtbundel en nog een andere ('typische reacties erop ook van jonge mensen'), over een toneelstuk ('stof plenty') en over andere dagelijkse beslommeringen ('m'n eigen leven is het niet. Ik wou, dat ik me dat niet zo griezelig duidelijk bewust was!')
Debuutbundel van Kaës, een auteur van wie nadien nooit meer iets werd vernomen.

16

Thierry Baudet,
Voorwaardelijke liefde. Roman.

Amsterdam: Prometheus, 2014. 199 x 124 mm. Paperback. 264 p. Eerste druk. *Voorzichtig gelezen exemplaar: rug iets hol.* € 35

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de titelpagina: 'Voor Anna [Weil], | en voor een heroprichting van onze | filmclub! | Veel liefs, | Thierry | 4 sept. '14'.
Debuutroman van Baudet, een auteur van wie nadien nooit meer iets werd vernomen.

GRAFIEK

17

Frank Dekkers,
Regen.

[Den Haag]: Vereniging voor Originele Grafiek, (2002). 458 x 351 mm. Heellinnen (Binderij F.H. Danner). (52) p. Gedrukt in een oplage van 17 exemplaren. Met vijftien originele litho's (waarvan acht dubbelpagina's). Eerste druk. Serie Kunstenaarsboeken 1. *Voorplat deels iets verschoten.* € 400

¶ Nummer 5 van 17 Arabisch genummerde en gesigneerde exemplaren.
Robuust kunstenaarsboek dat geheel - van titelpagina tot colofon - in lithografie is uitgevoerd. De diepzwarte litho's laten regenachtige landschappen zien, soms alsof ze vanachter een verregend venster worden aanschouwd.
In 1993 richtten Piet Clement, Klaas Laansma, Fons van der Linden, Henc van Maarseveen en Dolf Welling de Vereniging voor Originele Grafiek op. De vereniging gaf tussen 2002 en 2005 in zeer gelimiteerde oplagen vijf kunstenaarsboeken op folioformaat uit. Dit is het eerste boek in de reeks.

18

Henc van Maarseveen,
Van eenvoud naar meervoud. Twaalf schuifdrukken.

[Den Haag]: Vereniging voor Originele Grafiek, 2002. 458 x 351 mm. Heellinnen (Binderij F.H. Danner). (28) p. Gedrukt in een oplage van 17 exemplaren. Met twaalf originele schuifdrukken. Eerste druk. Serie Kunstenaarsboeken 2. € 600

¶ Nummer 5 van 17 Arabisch genummerde en gesigneerde exemplaren.
Boven het colofon op pagina (3) staat een gedrukte toelichting op de door Van Maarseveen zelf ontwikkelde schuifdruktechniek: 'De beïnkte drukvorm wordt afgedrukt, daarna een stukje verschoven en opnieuw afgedrukt. Soms tien, soms dertig keer, soms ook met opnieuw inkt. Meer dan de drukvorm bepaalt de wijze van drukken het beeld van de prent. Voor elke prent in dit boek is de drukvorm gemiddeld 40x afgedrukt. Per boek waren 12x40 dus 480 drukgangen met de handpers nodig. Voor de 17 boeken samen ruim 8000'.
Een dozijn wonderschone prenten, semi-abstract, haast driedimensionaal.
Dit is het tweede boek in de reeks Kunstenaarsboeken van de Vereniging voor Originele Grafiek.

19

Jeroen Hermkens,
De wereld van Jeroen Hermkens.

[Den Haag]: (Vereniging voor Originele Grafiek, 2003). 458 x 351 mm. Heellinnen (Binderij F.H. Danner). (48) p. Gedrukt in een oplage van 22 exemplaren. Met zeventien originele litho's (waarvan zeven dubbelpagina's). Eerste druk. Serie Kunstenaarsboeken 3. € 950

¶ Nummer 7 van 17 Arabisch genummerde en gesigneerde exemplaren voor de Vereniging voor Originele Grafiek. Vijf Romeins genummerde exemplaren waren bestemd voor de kunstenaar. Indrukwekkend kunstenaarsboek dat geheel in lithografie is uitgevoerd; de tekstpagina's in het handschrift van de kunstenaar. Citaten uit 'Afscheid van Rome' van Ovidius worden afgewisseld met stadsgezichten en (zelf)portretten.
Jeroen Hermkens (1960) volgde opleidingen aan de HKU en het Atelier lithografique Champfleury te Parijs. In 2006 werd hij uitgeroepen tot Kunstenaar van het Jaar. Zijn litho's zijn wereldberoemd.
Dit is het derde boek in de reeks Kunstenaarsboeken van de Vereniging voor Originele Grafiek.

20

Nicole Montagne,
(Zonder titel).

[Den Haag]: Vereniging voor Originele Grafiek, (2004). 458 x 351 mm. Heellinnen (Binderij F.H. Danner). (32) p. Gedrukt in een oplage van 17 exemplaren. Met twaalf originele sjabloondrukken. Eerste druk. Serie Kunstenaarsboeken 4. € 450

¶ Nummer 7 van 17 Arabisch genummerde en gesigneerde exemplaren.
Kleurrijke sjabloondrukken van wisselend formaat, uitsluitend portretten, onder meer van James Joyce.
Nicole Montagne (1961) is essayist en beeldend kunstenaar.
Dit is het vierde boek in de reeks Kunstenaarsboeken van de Vereniging voor Originele Grafiek.

21

Ad Stijnman,
(Zonder titel).

[Den Haag]: Vereniging voor Originele Grafiek, 2005. 458 x 351 mm. Heellinnen (Binderij F.H. Danner). (28) p. Gedrukt in een oplage van 17 exemplaren. Met veertien etsen (aquatint). Eerste druk. Serie Kunstenaarsboeken 4 [= 5]. *Platten deels verschoten.* € 350

¶ Nummer 7 van 17 Arabisch genummerde en gesigneerde exemplaren.
Titelloze uitgave van zeer abstracte prenten en structuren. De Franse titel en de titelpagina zijn reeksen van vierkante letterblokken.
Ad Stijnman (1957) is kunsthistoricus (specialisme oude druktechnieken) en beeldend kunstenaar.
Dit is het vijfde en laatste boek in de reeks Kunstenaarsboeken.

LEGENDA

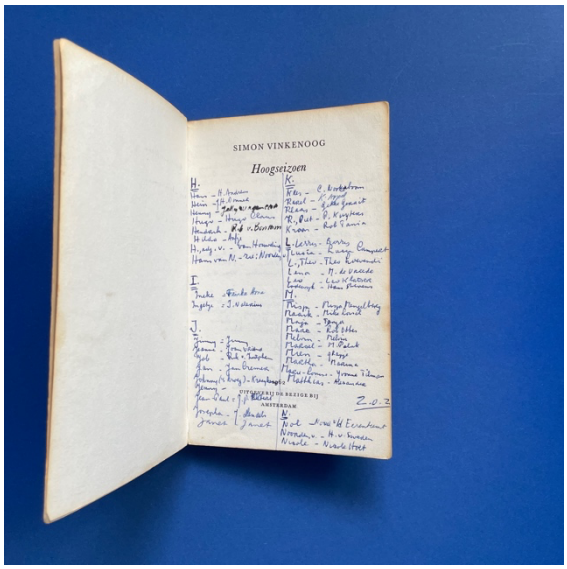

22

Simon Vinkenoog,
Zolang te water. Een alibi. (Gevolgd door Liefdesverklaringen [= bloemlezing uit de recensies].)

Amsterdam: De Bezige Bij, (februari [= juni]) 1957. 180 x 108 mm. Ingenaaid. Omslagfoto Ed van der Elsken. 144 p. Typografie Karel Beunis. Tweede druk. *Omslag wat verfomfaaid. Twee namen in inkt op pagina (1): '[…] ATjepkema 57'.* € 300

¶ Uniek exemplaar, door Vinkenoog op 37 pagina's met balpen van aantekeningen voorzien.
Uit de handgeschreven toevoegingen (jaartallen, locaties, namen) blijkt het hoog autobiografisch gehalte van dit geruchtmakende boek. Op de eerste tekstpagina onthult Vinkenoog dat voor 'Vera' model stond: 'Ferdi - huidige | en eeuwige vrouw van Tajiri', in de marge van pagina 11 noteert hij: '1943 logeren in Rapallo'. Achter 'Rudolf en Frans' gaan schuil: 'Remco en Frank | Lodeizen'. Andere figuranten: Hans Andreus, Niels Augustin, Hugo Claus, Juc Cohen, Ferdinand Langen, Marnix van Lennep, P.J. Meertens, Tom Rot, Tjaling Terpstra, enz. Onderaan pagina 73 staat, ferm onderstreept: 'echte droom'. Op pagina (1) geeft de auteur prijs voor wie hij deze toelichtingen schreef: 'Simon deed het | op 22 maart 1960 | savonds whiskey- | dronken voor en bij Almar | & Dorien Tjepkema'.
Almar Tjepkema (1936-2005) was journalist, radiomaker en oprichter van het avantgardistisch tijdschrift *Twen/Taboe* (1960-1961), waarin ook Simon Vinkenoog publiceerde.

23

Simon Vinkenoog,
Hoogseizoen.

Amsterdam: De Bezige Bij, [april] 1962. 200 x 124 mm. Garenloos. Omslagontwerp Karel Beunis en J. Cursto. 160 p. Eerste druk. LRP 31. *Scheefgeschreven, cellofaan deels los, sneden vlekkig.* € 250

¶ Uniek auteursexemplaar, door Vinkenoog op drie pagina's met balpen en in inkt voorzien van een 'Verklarende Namenlijst', een onthullend wie-is-wie bestaand uit niet minder dan 117 namen.
Alle hoofd- en bijfiguren somt Vinkenoog alfabetisch op. De A is van André, Albert, Anke, Alex, Anton en Allen… De B is van Bertie, Boebie, Bastiaan, Bert, Blijman… De legenda onthult veel bekende schrijvers en beeldend kunstenaars. Op de Franse titel staat ook nog een contemporaine opdracht van de auteur: 'Jan, laat dit | aan niemand zien, wil je? | Simon | Dank'.

OOGGETUIGE

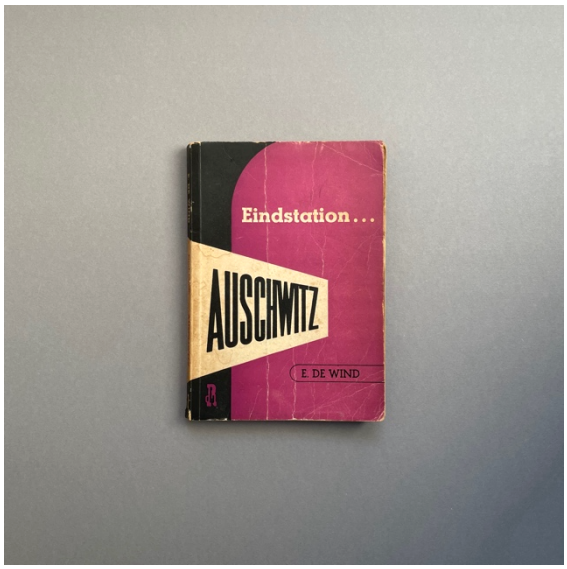

24

August Heyting,
De Vitriene. Festoenen, Klinkdichten, Rondelen, Pantoens, Bruilofstliederen, Kernrijmen, Spreuken, Puntdichten, enz. Ruim 100 Gedichten. (Met een Voorrede door de auteur.)

Den Haag: Uitg. Trifos, 1939. 253 x 177 mm. Geniet. (2), 68 p. Gestencild in een oplage van 100 exemplaren. Eerste druk. Trifosreeks 6. *Omslag iets gesleten. Ex libris 'Boek fen Kl. Sierksma'.* € 85

¶ Nummer 71 van 100 op de titelpagina genummerde en gesigneerde exemplaren, voorzien van een opdracht van de auteur: 'no. 71 August Heyting | ten geschenke aan Klaas Sierksma | 15/8/44'.
Zeldzame publicatie van Heytings eenmansuitgeverij Trifos. Behalve de al in de titel opgesomde rijmelarijen bevat deze bundel, ten slotte op pagina 60, de persiflage 'Dadaistiese dank-ode aan de heren Kurt Schwitters en Theo van Doesburg voor hun voortreffelijke dadaistiese voorstelling in de Haagse Kunstkring op 10 Januari 1923': 'Dom, dom, dom, | dommer-de-dommer-de-dommer-dan-dom, […]'. Hierna volgt nog een vilein nawoord.
August Heyting (1879-1949) was dichter, toneelschrijver en criticus. Hij zat in de zaal toen dada zich voor het eerst in Nederland manifesteerde, op 27 december 1922 in de Rolzaal op het Binnenhof. Ook bij het optreden van Theo van Doesburg, Nelly van Moorsel (alias Pétro van Doesburg), Kurt Schwitters en Vilmos Huszár op 10 januari 1923 was Heyting aanwezig. Na afloop declameerde Heyting zijn Van Doesburg-persiflage.
Klaas Sierksma (1918-2007) was, behalve historicus, kenner en ontwerper van vlaggen. Net als Heyting werkte hij in de Tweede Wereldoorlog voor en met de Duitse bezetter.

25

E. de Wind,
Eindstation… AUSCHWITZ. Waaraan toegevoegd: Verslag van de Staatscommissie der U.S.S.R., belast met het onderzoek naar de toestanden in het concentratiekamp Oswiecim (Auschwitz).

Amsterdam: Republiek der Letteren, 1946. 194 x 138 mm. Ingenaaid. 196 p. Eerste druk. *Redelijk exemplaar: scheefgelezen, wat gevlekt, enkele vouwen, houthoudend papier hier en daar gebruind.* € 70

¶ Zeldzame eerste druk van het aangrijpende relaas van de psychiater en Holocaust-overlevende Eddy de Wind (1916-1987). Pas in 1981 voor het eerst herdrukt.

SCHETSBOEK

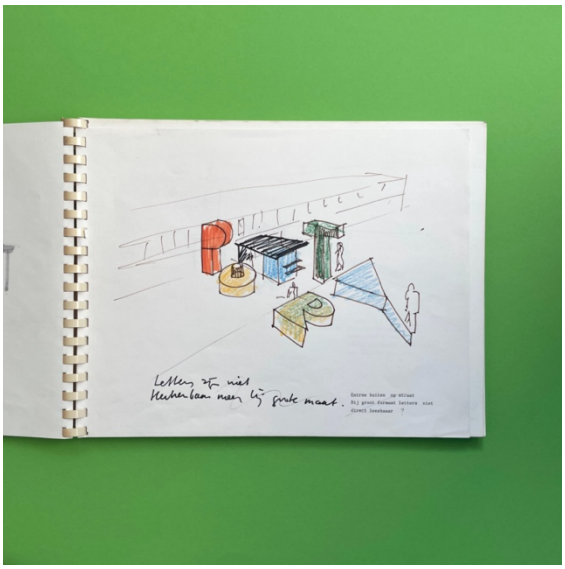

26

Mathieu Ficheroux,
'Suggesties voor Poetry Internati[o]nal 1991'. Schetsboek.

251 x 338 mm. Plastic bindrug met transparant voor- en achterblad. 67 bladen. Gesigneerd door de kunstenaar met viltstift op het voorblad: 'f~x'. *Plastic rug verbruind.* € 650

¶ Prachtig origineel schetsboek van de Rotterdamse kunstenaar Mathieu Ficheroux (1926-2003), die in 1991 het eervolle verzoek had ontvangen om de entree en het decor voor het festival Poetry International in De Doelen te ontwerpen.
Geestdriftig maakte Ficheroux ruim 70 originele, kleurrijke ontwerptekeningen van de meest uiteenlopende onderdelen: balies, luifels, podia, pilaren, trappenhuizen. Meestal bedacht hij verschillende uitvoeringen voor hetzelfde decorstuk. In het schetsboek is alles goed te volgen. Eerst had hij het idee om manshoge, staand en liggend geplaatste letters *P O E T R Y* bij de ingang te zetten, later zag hij die letters als draadplastiek wiegend in de wind voor zich, maar een andere optie was om de letters in kistenhout uit te voeren en op een vorkheftruck te stapelen.
De ruimte tussen de pilaren in de feestzaal wilde de beeldend kunstenaar, op een of andere manier, vullen met teksten van Remco Campert, Bert Schierbeek en anderen. Voor het decor wilde Ficheroux allerlei materialen gebruiken: metaal, hout, prikkeldraad, tule, neon. Als extra toevoeging schetste hij nog een 'letterencape' ofwel 'dichtersmantel', die door studenten van de Academie voor Beeldende Kunsten kon worden gemaakt, als herinnering aan 'Keizer Lucebert'.
Voor zijn schetsen gebruikte Ficheroux viltstiften in allerlei kleuren, toelichtingen schreef hij meestal met een rode of zwarte fineliner en nadien voorzag hij sommige bladen op de schrijfmachine van trefwoorden. Sommige schetsen zijn onderaan nog eens gesigneerd en/of gedateerd.
Enerverende opeenstapeling van woorden en beelden, op het laatste blad teruggebracht tot een getypt 'Voorlopig voorstel'.

SNACKBAR

27

Paul Ilegems,
Frieten bakken.

(Antwerpen: De Stichting, november 1981.) 210 x 142 mm. Geniet. 24 p. Eerste druk. *Omslag met enige slijtage aan de randen.* € 35

¶ Zeven grappige gedichten met eindrijm over het frietkot, frieten en mayonaise. Debuut van Paul Ilegems, die nadien nog vijf populair-wetenschappelijke boeken over friet zou publiceren.

28

Frans Vogel,
Bal gehakt!

Rotterdam: Black Cat, 1980. 210 x 122 mm. Geniet. Vormgeving Black Cat. 72 p. Rijk geïllustreerd met zwart-witfoto's. Eerste druk. *Vouwtje in het omslag.* € 160

¶ Zeldzaam kunstenaarsboekje waarvoor niet minder dan 57 ballen gehakt werden gekeurd en gefotografeerd. Onder elke foto van een bal gehakt staat een foto van het exterieur van het Rotterdamse café waarin de bal werd genuttigd.
Een vroege Vogel.

SNIKKEN

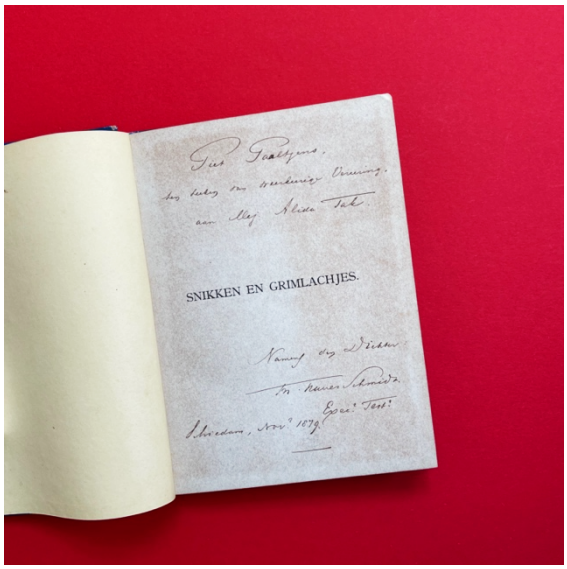

29

Piet Paaltjens [= François HaverSchmidt],
Snikken en grimlachjes. Academische poëzie van Piet Paaltjens. (Met inleidende Levensschets door F.H.)

Schiedam: H.A.M. Roelants, [november 1867]. 153 x 119 mm. Ingenaaid. XVI, 96 p. Niet afgesneden. Met naar rechts kijkend portret van de auteur [litho door R.M. Schmidt Crans] als frontispice. Eerste druk. *Rug incompleet. Eerste katern los. Etiketje op binnenzijde vooromslag. Enkele pagina's met roest.* € 350

¶ Een van de bekendste dichtbundels van de negentiende eeuw, in eerste druk, in oorspronkelijk papieren omslag. Ingenaaid is deze druk vele, vele malen zeldzamer dan gebonden.
Het gedrukte etiketje voorin is van Van Benthem & Jutting, boekhandel en uitgeverij te Middelburg. De boekhandelaar heeft er met potlood de getallen '405' en '6' op geschreven. Achter 'De prijs is f' noteerde hij in inkt '1.40': dat was in november 1867 inderdaad de verkoopprijs van een ingenaaid exemplaar. Een gebonden *Snikken* was een kwartje duurder.
Uit de bibliotheek van Paaltjens-verzamelaar Albert Bouma (1962-2021). Bouma had zeker een dozijn eerste drukken van *Snikken en grimlachjes*, maar allemaal exemplaren in linnen. Van de ingenaaide versie heeft hij nooit een tweede exemplaar gevonden.
Ongerestaureerd.

30

Piet Paaltjens [= François HaverSchmidt],
Snikken en grimlachjes. Poëzie uit den studententijd van Piet Paaltjens. (Met inleidende Levensschets door F.H., een Voor den tweeden druk door P. Paaltjens en een Bij de vierde uitgave door F.H.)

Schiedam: H.A.M. Roelants, [1878]. 153 x 116 mm. Verguld gedecoreerd linnen. XX, 96 p. Met naar rechts kijkend portret van de auteur als frontispice. Vierde druk. *Rug zeer licht geschaafd aan boven- en onderzijde. Eerste en laatste pagina wat verbruind. Zeer goed exemplaar.* € 800

¶ Opdracht van de auteur in bruine inkt op de Franse titel: 'Piet Paaltjens, | ten teeken van weerkeerige Vereering, | aan Mej. Alida Tak. | Namens den Dichter: | Fr. HaverSchmidt. | Exec^{r}. Test^{r}. | Schiedam, Novr. 1879'.
Opdrachten van HaverSchmidt alias Paaltjens zijn bijzonder zeldzaam.
Uit de bibliotheek van Paaltjens-verzamelaar Albert Bouma (1962-2021).

SPIEKER

31

Arie van den Berg,
Rondo. Translated from the Dutch by James S. Holmes and Scott Rollins.

[Amsterdam]: Ewald Spieker, [1985]. 207 x 148 mm. Tweemaal gevouwen blad met strook spiegelend papier. Gezet uit de Gill en een houten letter en gedrukt in blauw en zilver in een beperkte oplage. Eerste druk. € 35

¶ Opdracht van de auteur in potlood op de voorzijde: ‘voor Anne & Tom | met als het liefs dat | 17 jaren vriendschap | op kan brengen - | Arie’.
Gedicht van Arie van den Berg, uitgevoerd door Ewald Spieker. Deze druk wijkt af van de in 90 exemplaren die bestemd waren voor het project *Een doos die eenmaal open nooit meer dicht*.

32

Arie van den Berg,
Northern Cardinal.

Amsterdam: Ewald Spieker, januari 1987. 277 x 209 mm. Vouwblad. Gezet uit de Gill en gedrukt in een beperkte oplage. Eerste druk. € 35

¶ Fraaie nieuwjaarswens van de dichter en de drukker, door beiden met potlood gesigneerd.

TEKENING

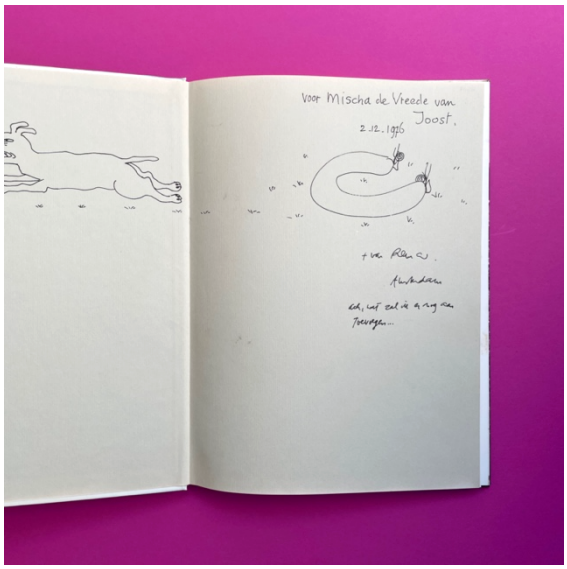

33

J.C. Bloem,
Enkele gedichten. Voorafgegaan door een inleiding (en met een Nawoord) van de auteur.

Den Haag: A.A.M. Stols, [mei] 1942. 223 x 159 mm. Verguld karton. 40 p. Gezet uit de Garamond en gedrukt door Drukkerij Trio in een oplage van 1000 exemplaren. Eerste druk. *Band deels minimaal verbruind.* € 160

¶ Uit de bibliotheek van de kunstenaar Nico Berkhout, die dit exemplaar met drie originele, gesigneerde inkttekeningen verrijkte. Op pagina (23) tekende hij een naakt vrouwentorso, het gedicht 'Grafschrift' illustreerde hij met een net ontslapen man in een kamer, onder 'She was a Phantom of Delight' tekende hij een engelachtige verschijning.
Het eveneens getekende ex libris op de Franse titel is versierd met twee tulpen.
Nico Gijsbertus Berkhout (1915-1999) wordt gerekend tot de schilders van de Bergense School.
Van Dijk 560.

34

Remco Campert en Joost Roelofsz,
Tjeempie of liesje in luiletterland.

Amsterdam: De Bezige Bij, 1976. 280 x 210 mm. Geïllustreerd karton. Bandontwerp Leendert Stofbergen met een illustratie van Joost Roelofsz. 64 p. Rijk geïllustreerd in kleur. Eerste geïllustreerde druk. € 85

¶ Met originele inkttekening, over de volle breedte van de schutbladen, door Joost Roelofsz, van een grasveldje met een hond die bij een grote worst wegrent (?).
Bovendien met opdrachten van de illustrator en de auteur in zwarte inkt op het schutblad: '[*Roelofsz:*] voor Mischa de Vreede van | Joost | 2-12-1976 | [*Campert:*] + van Remco | Amsterdam | ach, wat zal ik er nog aan toevoegen'.

Colofon

Catalogus 34 *28 februari 2022*
Tekst en beeld *Nick ter Wal*
Vignet *Olivia Ettema*
Lettertype *Avenir*

Adres *Hereweg 134, 9722 AA, Groningen*
Telefoon *06-41909324*
IBAN *NL08TRIO0379619288*
KVK *73792640*
BTW *NL002164220B81*

Web *www.artistiekbureau.com*
Mail *info@artistiekbureau.com*